

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК 336 : 330.33

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15378081>

Механізм фінансування стартапу: сутнісні характеристики

Васютинська Людмила Анатоліївна

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, фінансів і бізнес-технологій,

Національний університет «Одеська політехніка»,

проспект Шевченка, 1, Одеса, Одеська область, Україна, 65044,

<https://orcid.org/0000-0002-8413-6268>

Журавель Олена Володимирівна

к.е.н., доцент, завідувачка кафедри менеджменту, фінансів і бізнес технологій,

Національний університет «Одеська політехніка»,

проспект Шевченка, 1, Одеса, Одеська область, Україна, 65044,

<https://orcid.org/0000-0002-7531-136X>

Комаровський Іван Вікторович

доктор філософії за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»,

старший викладач кафедри менеджменту, фінансів і бізнес-технологій,

Національний університет «Одеська політехніка»,

проспект Шевченка, 1, Одеса, Одеська область, Україна, 65044,

<https://orcid.org/0000-0001-5750-5374>

Прийнято: 19.04.2025 | Опубліковано: 29.04.2025

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Анотація. Зміщення світової економіки в бік моделі, орієнтованої на інновації, підвищило роль стартапу як ключової рушійної сили економічного прогресу. Це зумовило необхідність перегляду підходів до їх фінансування на тлі постійних змін у бізнес-практиці та підприємницьких екосистемах. На відміну від відомих компаній із передбачуваними грошовими потоками, стартапи працюють у середовищі, що характеризується високою невизначеністю, обмеженим початковим доходом і залежністю від новаторських ідей, що робить традиційні підходи недостатньо розвиненими для обґрунтування джерел, форм й інструментів їх фінансування. Основною метою дослідження є поглиблення теоретичних засад механізму фінансування стартапу шляхом синтезу різноманітних наукових точок зору та уточнення основних атрибутів, які визначають специфіку його фінансового забезпечення. **Методи.** В процесі дослідження використовувалися методи аналізу, синтезу, порівняння, логічної дедукції та теоретичного узагальнення. **Результати.** У статті розглянуто теоретичні засади стартапу через аналіз його економічної природи та особливостей функціонування. Досліджено відмінності стартапу від традиційної компанії, виявлено його орієнтацію на інновації та швидке зростання. З'ясовано, що стартап є багатогранним явищем, яке характеризується інноваційністю, швидким зростанням та високим рівнем ризику, що обумовлює необхідність застосування специфічних форм, джерел та інструментів фінансування. Проаналізовано наукові підходи до трактування механізму фінансування стартапу та обґрунтовано його сприйняття як системи з динамічними процесами. Обґрунтовано взаємодію системного підходу, що структурує механізм фінансування стартапу, із процесним, який відображає його ітеративність і динаміку. Досліджено механізм фінансування стартапу за його складовими елементами з виявленням їх взаємозв'язків з процесами фінансування стартапу за стадіями життєвого циклу і раундами

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

фінансування. *У висновках* узагальнено теоретичні основи до розкриття суті механізму фінансування стартапів з огляду на системний та процесний підходи та визначена гармонійність їх поєднання через структурування елементів та динаміку руху.

Ключові слова: раунди фінансування, джерела фінансування, суб'єкти фінансування, інструменти, форми фінансування.

Startup financing mechanism: essential characteristics

Lyudmyla Vasyutynska

PhD in Economic, Docent,

Associate Professor at the Department of Management,
Finance and Business Technologies, Odesa Polytechnic National University,
Shevchenko Avenue, 1, Odesa, Odesa Region, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-8413-6268>

Olena Zhuravel

PhD in Economic, Docent, Head at the Department of Management,
Finance and Business Technologies, Odesa Polytechnic National University,
Shevchenko Avenue, 1, Odesa, Odesa Region, Ukraine, 65044,
<https://orcid.org/0000-0002-7531-136X>

Ivan Komarovskiy

PhD in Public Management and Administration,
Senior Lecturer at the Department of Management,
Finance and Business Technologies, Odesa Polytechnic National University,
Shevchenko Avenue, 1, Odesa, Odesa Region, Ukraine, 65044,
<https://orcid.org/0000-0001-5750-5374>

Abstract. *The shift of the global economy towards an innovation-driven model has elevated the role of startups as a key driving force of economic progress. This has necessitated a revision of approaches to their financing amidst constant changes in business practices and entrepreneurial ecosystems. Unlike established companies with predictable cash flows, startups operate in an environment characterized by high uncertainty, limited initial revenue, and reliance on innovative ideas, rendering traditional approaches inadequate for justifying their funding sources, forms, and instruments. **The purpose** of this investigate is to deepen the theoretical foundations of the startup financing mechanism by synthesizing various scientific points of view and clarifying the key attributes that define the specifics of its financing. **Methods.** In the investigate, the methods of analysis, synthesis, comparison, logical deduction, and theoretical generalization were used. **Results.** The article examines the theoretical principles of a startup by analyzing its economic nature and operational characteristics. The distinctions between a startup and a traditional company are explored, highlighting its focus on innovation and rapid growth. It is established that a startup is a multifaceted phenomenon characterized by innovativeness, rapid growth, and high risk, necessitating the application of specific forms, sources, and instruments of financing. Scientific approaches to interpreting the startup financing mechanism are analyzed, and its perception as a system with dynamic processes is substantiated. The integration of a systemic approach, which structures the startup financing mechanism, with a process approach, which reflects its iterativeness and dynamics, is investigated. The startup financing mechanism is examined through its constituent elements, identifying their interrelationships with startup financing processes across life cycle stages and funding round". **The conclusions** summarize the theoretical foundations for revealing the essence of the startup financing mechanism, considering systemic and process approaches, and determine the harmony of their combination through the structuring of elements and the dynamics of movement.*

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Keywords: *funding rounds, funding sources, funding entities, tools, forms of funding.*

Постановка проблеми. У процесі трансформації глобальної економіки до інформаційно-орієнтованої моделі, де основою економічного прогресу є інновації, постійно вдосконалюються способи організації бізнесу, залучення фінансових ресурсів і формування сприятливого середовища для становлення стартапів. Таке середовище стимулює появу різноманітних підходів до їхнього фінансового забезпечення, включаючи нові категорії, резерви, моделі та засоби фінансування. Класичні фінансові концепції переважно орієнтовані на підприємства зі сталою діяльністю та передбачуваними доходами, тоді як стартапи, що вирізняються значною непередбачуваністю й відсутністю прибутковості на початкових фазах, не вписуються в ці межі. За таких причин виникає необхідність у формуванні відповідних теоретичних рамок, які враховують сутнісні характеристики стартапів (інноваційність, ризик, стадійність) для обґрунтування механізму їх фінансування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній зарубіжній науковій літературі більшість досліджень здійснюється у таких напрямках, як методологія та процеси створення стартапів, про що у своїх роботах зазначають Е. Різ, Д. Роуз, П. Грем, С. Бланк, В. Дорф, Н. Робемед. Оцінка ризиків та потенціалу стартапів знайшли своє відображення в працях С. Вайза, й В. Фейда. Проблеми впливу стартапів на економіку та суспільство досліджували Д. Бірч, А. Хаггерті, В. Парсонс, В. Бекер, В. Бекман, Р. Нейвенхейс, Дж. Гілл, А. Кремедас, тощо.

Українські дослідники спрямували свої зусилля на розкриття понятійного апарату стартапів, визначенню їх ролі в інноваційній екосистемі, вивченні вітчизняного і зарубіжного досвіду реалізації стартапів та ін. Ці питання висвітлювалися у роботах таких авторів, як Т. В. Сак, Л. В. Шостак,

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Ю.С. Вознюк, Т. Е. Бєлялов, Я. С. Гірник, О. Б. Мрихіна, А. Р. Стояновський, Т. І. Міркунова, Р. О. Мишковська та ін.

Проблематика механізму фінансування стартапів не отримала достатнього відображення в наукових дослідженнях. Водночас, окремі теоретичні аспекти механізму фінансування розглядалися у працях Р. Брілі, С. Майєрса, Ф. Аллена, О. О. Терещенка, П. В. Круша та О. В. Клименка.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний обсяг наукових праць, оприлюднених у цій сфері, залишаються дискусійними питання щодо визначення ключових рис стартапів, які впливають на особливості їхнього фінансового забезпечення. Крім того, механізм фінансування стартапів досліджений недостатньо глибоко, зокрема потребують подальшого вивчення аспекти впорядкування його складових, аналіз взаємодії між його структурними елементами, а також оцінка теоретико-прикладних методів для з'ясування специфіки роботи цього механізму.

Внесок авторів в дослідженні визначеної проблематики полягає в:

- поглибленні теоретичних засад стартапу через синтез існуючих наукових поглядів на стартап та механізм його фінансування;
- уточненні основних атрибутів, що визначають специфіку фінансового забезпечення стартапу, шляхом їх систематизації та інтеграції;
- розробці практичної моделі фінансування стартапу, прив'язаної до стадій його життєвого циклу, що має як теоретичне, так і практичне значення для розуміння процесів фінансового забезпечення стартапів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є поглиблення теоретичних засад механізму фінансування стартапу шляхом синтезу різноманітних наукових точок зору та уточнення основних атрибутів, які визначають специфіку його фінансового забезпечення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Велика кількість досліджень, які спрямовані на вивчення різних аспектів розвитку стартапів, у

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

тому числі й фінансових, демонструють різні підходи до розв’язання проблематики останніх. Так, на думку Е. Ріса, ключовою проблемою стартапів, як і раніше, залишається відсутність сучасних підходів та методик до їх управління. Автор зазначає, що на кожен успіх припадає занадто багато невдач, і пропонує вирішення проблеми за допомогою методу «ощадливого стартапу» (The Lean Startup), заснованого на гнучкій розробці продукту без великого первинного фінансування та створення мінімальних життєздатних продуктів, які потім тестуються на споживачах. Метод довів свою ефективність на прикладі багатьох стартапів Кремнієвої долини [1]. У своїх дослідженнях автор не фокусує увагу на розв’язанні проблеми, яка торкається фінансових посередників, також не досліджується проблематика вибору проєктів, визначення обсягу фінансових ресурсів для їх інвестування, оцінки ймовірності дефолту стартапу та ін.

Питання щодо фінансування стартапів в основному розглядаються в роботах авторів, які досліджують такі сфери, як інноваційну діяльність, малий бізнес, венчурне фінансування, підприємницькі фінанси, краудфантинг, технології блокчейн, поведінкові фінанси та інші суміжні напрями фінансової науки. Вузькоспеціалізовані видання з фінансування стартапів зустрічаються нечасто і виключно у зарубіжній літературі. Зокрема, у роботах Д. С. Роус, Дж. Хілла та А.Кремадеса [2-4].

Д. С. Рос і Дж. Гілл [2-3] в своїх працях досліджують джерела фінансування стартапів через використання технології блокчейн. У роботі А. Кремадеса [4], крім цього, розкривається специфіка раундів фінансування, досліджується поведінка інвесторів і визначаються переваги інвестування стартапів. Проте проведені дослідження є вузько спрямованими і не торкаються всіх аспектів фінансування стартапів.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Для обґрунтування понятійного апарату щодо механізму фінансування стартапу доцільно висвітлити сутнісні характеристики останнього через суміжні області з метою формування єдиного теоретичного підґрунтя.

У 1980 році Д. Бірч [5] увів поняття «газель» для позначення специфічної категорії підприємств, що вирізняються стрімким розвитком і суттєвим впливом на зростання зайнятості. «Газелі» – це не лише процвітаючі компанії, а й такі, що за короткий час демонструють надзвичайну активність у розширенні. Згідно з концепцією Д. Бірча, до «газелей» належать фірми, здатні збільшити свої доходи вдвічі протягом чотирьох-п'яти років.

В. Букер [6] уточнив розуміння «компаній-газелей», зважаючи на те, що «газялями» є стартапи або молоді компанії у напівпровідниковій галузі, які скористалися технологічним бумом на етапі заснування. Автор застосовував термін «стартап» до початкової стадії життєвого циклу швидкозростаючої компанії.

Д. Бірч та його послідовники [7] схиляються до думки, що більшість «проривних ідей» належать саме зростаючим компаніям, які швидше створюють нові робочі місця на противагу великим компаніям, діяльність яких спрямована на поглинання більш слабких підприємств. Отже, вектор уваги дослідників був переведений з розміру компанії на її активне зростання. Тому до «газелей» вони відносили комерційні підприємства, які досягають не менше 20% зростання щороку з огляду на початкову виручку \$10000.

С початку 90-х років ХХ ст. в розуміння стартапів стали закладати суть проєктів як тимчасових підприємств, спрямованих на створення унікальних продуктів. Саме цей аспект висвітлюють С. Бланк та В. Дорф [8] при розкритті суті стартапу. Оригінальне трактування авторів привертає увагу до методологічного підходу та відмінності стартапів від традиційних компаній. Цей підхід було покладено в основу технології Lean Startup.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Нині загальноприйнятого розкриття суті поняття «стартап» не існує. Найбільш поширені трактування наведені у таблиці 1.

Систематизація наукових підходів до розкриття суті дефініції «стартап» (таблиця 1) надала можливість з'ясувати, що тлумачення суті стартапу Е. Пісом [1] вирізняється акцентом на інноваціях, невизначеності та командній природі, відображаючи його прагнення систематизувати хаос стартапів через «Lean Startup». Це бачення є практичним і широким, але менш орієнтованим на зростання чи масштабування порівняно з іншими авторами.

Розуміння стартапу С. Вайза і Б. Фейда [9] вирізняється поєднанням акценту на швидкому розвитку, глобальній амбіції та практичному використанні інструментів оцінки, що відображає досвід авторів у венчурному інвестуванні та підтримці стартапів через Techstars. Такий погляд є прагматичним і орієнтованим на масштабування. Проте автори менш детально описують внутрішні процеси, не беруть до уваги ризики, зосереджуючись в основному на потенціалі зростання як визначальній рисі стартапу.

Б. Беекман і Р. Нейвенхейс [10] в основу свого розуміння сутності стартапу закладали практичний, екосистемний підхід та розмежовували стартап і scale-ups. Під останнім авторами визначалася компанія, яка завершила фазу стартапу, знайшла успішну бізнес-модель і зосередилася на швидкому масштабуванні своєї діяльності.

Таблиця 1

Наукові підходи до розкриття суті дефініції «стартап»

Автор	Тлумачення
Зарубіжні дослідники	
Е. Піс [1]	Людська інституція, яка створена для розробки нового продукту чи послуги в умовах крайньої невизначеності, де успіх досягається через ітеративне навчання.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

С. Бланк, Дорф Б. [9]	Тимчасова організація, що створена для пошуку повторюваної та масштабованої бізнес-моделі через системний процес тестування гіпотез.
С. Вайз, Б. Фейд, [10]	Швидкозростаюча компанія, яка починається з малого бізнесу, але має глобальний потенціал і базується на ретельно оціненій можливості.
П. Грем [12]	Компанія, що свідомо створена для швидкого зростання, де ріст є єдиною сутнісною рисою, що й визначає її ідентичність.
Б. Беекман, Р. Нейвенхейс [11]	Компанія, яка на початковій стадії розвитку є «насінням» технологічної екосистеми, характеризується високою невизначеністю й потребує підтримки для переходу до масштабування
Українські дослідники	
Т. В. Сак, Л. В. Шостак, Ю. С. Вознюк [13]	Проекти, що мають потенціал до розширення у перспективі, завдяки чому їх вважають новітнім способом створення бізнесу, орієнтованого на нововведення.
Мишковська Р.О. [14]	Недавно створене підприємство чи об'єднання, яке прагне розробити оригінальний продукт або послугу, зазвичай спираючись на передові технології чи новаторські підходи до організації бізнесу.
О. Мрихіна [15]	Процес проникнення на ринок щойно заснованого суб'єкта з новаторською ініціативою, що переважно відбувається швидко та з обмеженими ресурсами.
Т. Е. Беялов, Я. С. Гірник [16]	Недавно започаткований малий бізнес у сфері нововведень, який функціонує в ситуації стрімкого розвитку, можливостей розширення та непередбачуваності, втілений командою осіб чи новоствореним суб'єктом.

П. Грем [11] також закладав прагматичний контекст у визначенні стартапу, але при цьому не акцентував увагу на його другорядних аспектах (зокрема, технології, ризики, інновації), віддаючи перевагу такій метриці, як експоненційний розвиток.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Узагальнюючи теоретичні підходи, які використовували вітчизняні дослідники є сенс зауважити, що основний акцент у їхніх трактуваннях здійснюється на багатоаспектності стартапу. Фокус уваги українських науковців зосереджується на таких його характерних ознаках, як новоутворення підприємства малої форми бізнесу, спрямованість на масштабування й інноваційність, унікальність створеного продукту, швидкість зростання тощо [12-15].

Аналізуючи надані трактування та наступні за ними дискусії у напрямку визначення характерної риси стартапу як малого підприємства варто звернути увагу на дослідження М. Робехмед [16], яка зазначала, що ключовою відмінністю стартапу від малого бізнесу є його здатність до швидкого зростання. Саме цей акцент на зростанні, не обмежений географією та розмірами підприємства й відрізняє стартап від малого бізнесу. З чого виходить, що стартап є вужчим поняттям за малий бізнес.

Дослідження характерних рис стартапу на основі аналізованих вище джерел дозволяє дійти висновку, що стартапом є новостворене підприємство, яке функціонує як тимчасова організація в умовах високої невизначеності, здебільшого з обмеженими ресурсами, яке орієнтоване на швидке зростання й масштабованість, наділене здатністю адаптуватися до глобальних чи локальних ринків залежно від своєї бізнес-моделі.

Для розуміння суті механізму фінансування стартапу доцільно виходити з основоположного поняття «механізм фінансування».

С. А. Росс Р. В., Вестерфілд та Дж. Джафф [17] суть механізму фінансування розглядають через «сукупність інструментів і процесів», які здійснюються для «залучення капіталу». Отже, фокус уваги авторів спрямований на фінансовому забезпеченні певного об'єкту з точки зору інструментального і процесуального підходів.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Р. А. Брілі, С. К. Майєрс, і Ф. Аллен [18] механізм фінансування обґрунтовує через призму фінансових рішень з огляду на теорію оптимального фінансування.

П. В. Круш й О. В. Клименко [19] механізм фінансування, визначають як систему методів та інструментів, за допомогою яких здійснюється фінансове забезпечення підприємства. В основі трактування лежить системний підхід.

О. О. Терещенко [20] розкриває суть механізму фінансування як процесу організації фінансових потоків з огляду на вибір між власними та залученими коштами. Таким чином, у розуміння аналізованого поняття автором закладається організаційний контекст з орієнтацією на джерела фінансування.

Синтез розглянутих поглядів надав можливість сформулювати розуміння механізму фінансування стартапів як комплексної структури, що об'єднує пов'язані між собою складові – джерела, форми, інструменти, суб'єктів, які через процеси фінансування задають рух системі фінансового забезпечення стартапу як об'єкту фінансування.

Модель фінансування стартапу відображена на рис. 1.

Як видно з рис. 1, процеси фінансового забезпечення стартапу залежать від стадій його життєвого циклу, зокрема:

1. На початковому етапі формується ідея продукту чи послуги. Команда зосереджена на дослідженні ринку. (Pre-Seed Stage), що характеризується такими ознаками: а) відсутність доходу й високий рівень невизначеності; б) розробка бізнес-ідеї, прототипу чи плану; в) команда зазвичай невелика (1-3 засновники). Раунд фінансування Pre-Seed спрямований на фінансове забезпечення досліджень, створення прототипу чи мінімально життєздатного продукту (МЖП). Джерела фінансування формуються за рахунок особистих коштів замовників (bootstrapping), друзів та родини (F&F), грантового фінансування та невеликих інвестицій бізнес-ангелів. Інструментами, які використовуються на цій стадії є гранти, невеликі позики, дольові інвестиції.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

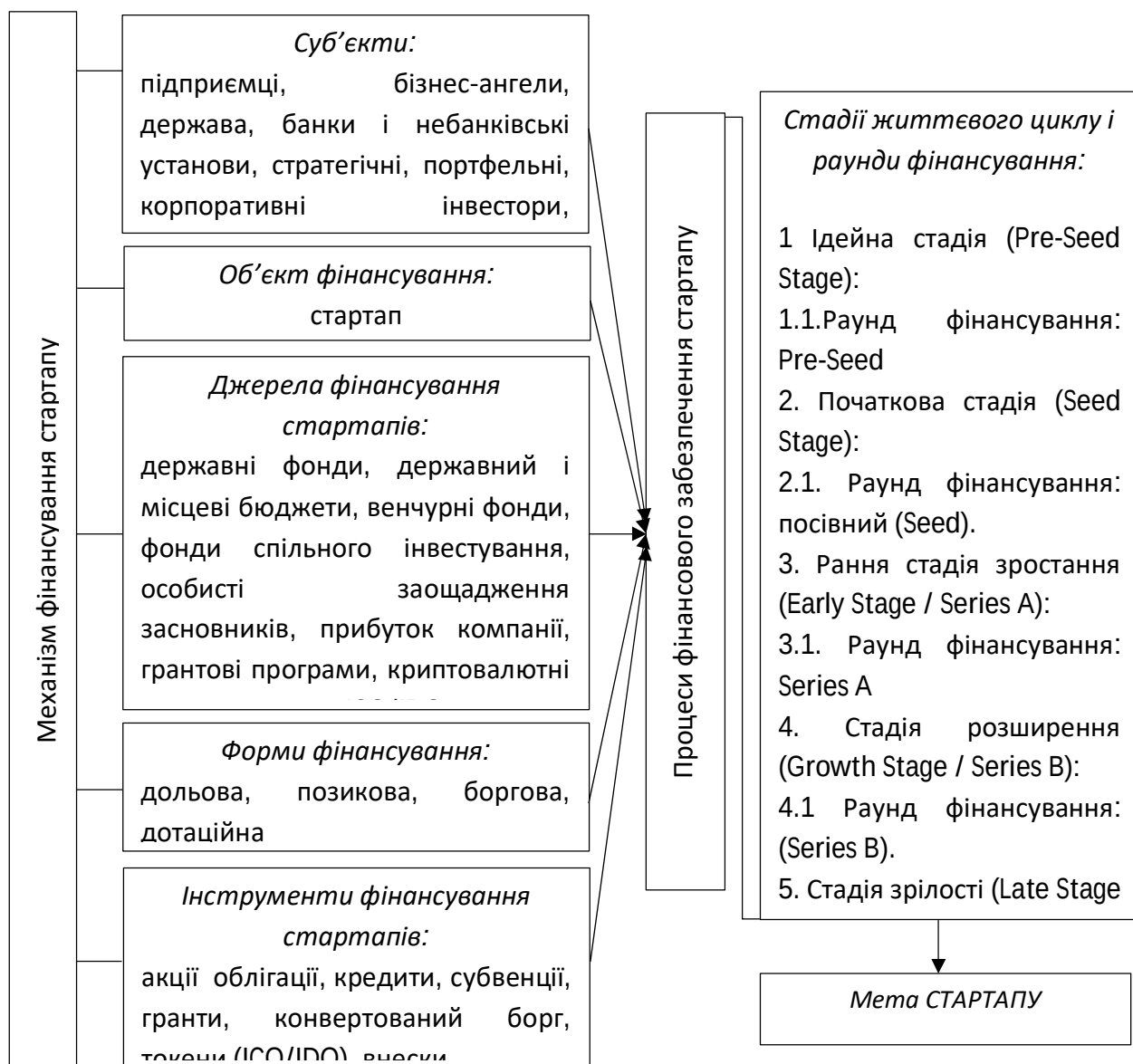

Рис. 1. Модель фінансування стартапу

Джерело: власна розробка авторів

2. На посівній стадії (Seed Stage) здійснюється тестування новаторської ідеї на ринку й відбувається пошук перших клієнтів. Здійснювані перші продажі не забезпечують стабільного доходу. На цій стадії формується проєктна команда й розвивається маркетинг. Джерелами фінансування виступають кошти бізнес-ангелів, інвестиції акселераторів (наприклад, Y Combinator), грошові ресурси з краудфіндингових майданчиків.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Традиційними інструментами цього раунду є акції, конвертований борг, гранти тощо.

3. Рання стадія зростання (Early Stage/Series A) характеризується наявністю робочого продукту і появленням перших клієнтів. На цій стадії здійснюється вдосконалення існуючого продукту, відбувається розширення ринку й будується бізнес-модель. Характерною ознакою названої стадії є: а) формування початкового доходу, хоча прибутковість при цьому ще відсутня; б) розширення команди стартапу; в) розроблення маркетингової стратегії. При цьому висувуються такі завдання, як масштабування продукту, оптимізація бізнес-процесів, вихід на нові ринки. Джерела фінансування формують венчурні фонди, корпоративні й стратегічні інвестори. Інструментами, зазвичай, виступають акції й конвертований борг.

4. Стадія розширення (Growth Stage/Series B). На цьому етапі стартап виходить на стабільний дохід. Компанія вже довела свою здатність до зростання та має потенціал для подальшого масштабування. Для виконання цього завдання здійснюється удосконалення бізнес-процесів, пошук нових можливостей, увага фокусується на розширенні частки ринку. Крім того, відбувається розширення географії, продуктів, команди стартапу. Витрати ще є доволі високими, тому залучаються великі інвестори. Раунд фінансування Series B спрямований на збільшення масштабів й посилення маркетингу. Джерела фінансування формуються за участю венчурних фондів, фондів спільного інвестування, корпоративних інвесторів. Основним інструментарієм є акції, боргові зобов'язання, кредити.

5. Стадія зрілості (Late Stage / Series C і далі). Фокус на прибутковості, тобто на цьому етапі інвестори очікують не лише зростання, але й віддачі від вкладеного капіталу. Вектор діяльності переводиться у бік закріплення позицій на ринку й диверсифікації продукту. На цьому етапі компанія може залучати стратегічних інвесторів, які володіють не лише фінансовими ресурсами, але й

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

мають стратегічні переваги. Характерними ознаками для цього етапу є:

- а) стабільний прибуток;
- б) формування значної клієнтської бази;
- в) конкуренція з усталеними гравцями.

Раунд фінансування Series C й далі має за мету масштабування бізнесу до глобального рівня. Зусилля спрямовуються на поглинання конкурентів, залучення великих інвесторів, підготовку до IPO (первинне публічне розміщення акцій). Джерела фінансування забезпечуються венчурними фондами, приватними інвесторами, банками, стратегічними інвесторами. На цьому етапі застосовуються такі інструменти, як акції, облігації, кредити.

Раунди фінансування, що йдуть після Series C, часто називають Series D, E, F тощо. Вони організуються для подальшого масштабування.

6. Вихід (Exit Stage) характеризується завершенням стартапу як незалежного проєкту через продаж (M&A), вихід на біржу або закриття стартапу, тобто відбувається перехід у стабільну компанію або припинення діяльності. Раунд фінансування на цьому етапі не завжди присутній, але може бути Pre-IPO financing.

Висновки. За підсумками дослідження визначено, що стартап є собою багатогранним явищем, що є причиною широкого кола дискусій щодо визначення його характерних ознак. Водночас такі його риси, як новаторство, здатність до розширення, орієнтація на стрімке зростання, новизна та тимчасовий характер, складають фундаментальну основу у визначенні його сутнісних характеристик.

В процесі дослідження з'ясовано, що суть механізму фінансування стартапу у джерелах розкривається з огляду на різні теоретичні підходи, зокрема: а) системний підхід, що представлений комплексом елементів, які формують механізм фінансування; б) процесний підхід, який підкреслює ітеративність і динаміку процесу фінансового забезпечення стартапів. Гармонійність поєднання двох підходів утворює цілісну функціональну

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

систему фінансового забезпечення стартапу, яка структурується за такими елементами, як суб'єкти, об'єкт, джерела, форми й інструменти фінансування стартапу та процеси, що відображають динаміку і етапи його фінансування. Інтеграція системного та процесного підходів уможливорює формування моделі фінансування стартапу.

Список використаних джерел

1. Ries E. The Lean Startup: How Today's Entrepreneurs Use Continuous Innovation to Create Radically Successful Businesses. New York. Crown Business, 2011. 299 p.
2. Rose D.S. The Startup Checklist: 25 Steps to a Scalable, High-Growth Business. Hoboken, NJ : Wiley, 2016. 320 p.
3. Hill J. Fintech and the Remaking of Financial Institutions. London, UK : Academic press, 2018. 386 p.
4. Cremades A. The Art of Startup Fundraising: Pitching Investors, Negotiating the Deal, and Everything Else Entrepreneurs Need to Know. Hoboken, NJ : Wiley, 2016, 224 p.
5. Birch, D. L. The Job Generation Process. Cambridge, MA: MIT Program on Neighborhood and Regional Change, 1979. 54 p.
6. Boeker, W. Strategic change: The effect of founding and history. *Academy of Management Journal*. 1989. Vol. 32. P. 489-515.
7. Birch, D. L., Haggerty, A., Parsons, W. Who's Creating Jobs? Cambridge, MA. : Cognetics Inc., 1995, 150 p.
8. Blank S., Dorf B. The Startup Owner's Manual: The Step-by-Step Guide for Building a Great Pescadero, CA : K&S Ranch Press, 2012. 608 p.
9. Wise S., Feid, B. Startup Opportunities: Know When to Quit Your Day Job (2nd ed.). Hoboken, NJ : Wiley, 2017. 208 p.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

10. Beekman B., Nieuwenhuis R. Startup City: The Role of Local Government in Entrepreneurial Ecosystems. Amsterdam, Netherlands : StartupAmsterdam 2017, 210 p.

11. Graham P. What a Startup Is? Essay retrieved from startup resources. 2018. URL: <http://www.paulgraham.com/growth.html> дата звернення: 24.03.2025)

12. Сак Т. В., Шостак Л. В., Вознюк Ю. С. Розвиток стартапів в Україні: теоретичні аспекти, тенденції, можливості. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 65. С. 43-48. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2262> (дата звернення: 29.03.2025)

13. Мишковська Р. О. Розвиток стартап-екосистеми в Україні: приклад країн центральної та східної Європи. *Актуальні питання у сучасній науці*, № 3(21), С. 688-701. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/9947> (дата звернення 19.03.2025)

14. Мрихіна О. Б., Стояновський А. Р., Міркунова Т. І. Перспективи стартапкомпаній у контексті конкурентоспроможного розвитку українського ринку високих технологій. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 9. С. 215-225. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ape_2015_9_29.pdf(дата звернення 29.03.2025)

15. Бєлялов Т. Е., Гірник Я. С. Стартап-проект як форма розвитку інноваційного підприємництва. *Журнал стратегічних економічних досліджень*, № 2(19), 2024. С. 8-15. URL: https://www.researchgate.net/publication/382671575_STARTAP-PROEKT_AK_FORMA_ROZVITU_INNOVACIJNOGO_PIDPRIEMNICTVA(дата звернення 19.03.2025)

16. Robehmed N. What Is a Startup? *Forbes*. 2013. URL: <https://www.forbes.com/sites/natalierobehmed/2013/12/16/what-is-a-startup/> (дата звернення 29.03.2025)
17. Ross S. A., Westerfield R. W., Jaffe, J. Corporate Finance (10th ed.). New York, NY: McGraw-Hill Education, 2013. 1072 p.
18. Brealey, R. A., Myers, S. C., & Allen, F. Principles of Corporate Finance (13th ed.). New York, NY: McGraw-Hill Education, 2020. 976 p.
19. Круш П. В., Клименко О. В. Фінансовий менеджмент: теорія і практика : навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 512 с.
20. Терещенко О. О. Фінансовий менеджмент : навч.посіб. Київ: КНЕУ, 2015. 407 с.